

**MAŽEIKIŲ „ŽIBURĖLIO“ PRADINĖS MOKYKLOS
DARBUOTOJŲ, DIRBANČIŲ PAGAL DARBO SUTARTIS, TOLERANCIJOS
KORUPCIJAI NUSTATYMO TYRIMAS 2025 M.**

Siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 5 straipsnio nuostatas, 2025 m. gruodžio 1–12 dienomis buvo vykdoma Mažeikių „Žiburėlio“ pradinės mokyklos (toliau – Mokykla) darbuotojų, dirbančių pagal sutartis (toliau – darbuotojai), anoniminė apklausa, kuria buvo siekiama nustatyti Mokyklos darbuotojų tolerancijos korupcijai lygį, jų suvokimą apie korupcijos apraiškas, prevencijos priemonių veiksmingumą bei Mokykloje taikomų sprendimų priėmimo ir veiklos procesų skaidrumą. Tyrimo rezultatai bus naudojami siekiant nustatyti galimas korupcijos rizikos sritis, stiprinti korupcijai atsparią aplinką, tobulinti prevencines priemones ir didinti darbuotojų informuotumą korupcijos prevencijos srityje.

Tyrimą atliko Mokyklos už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo Indrė Vitkevičienė.

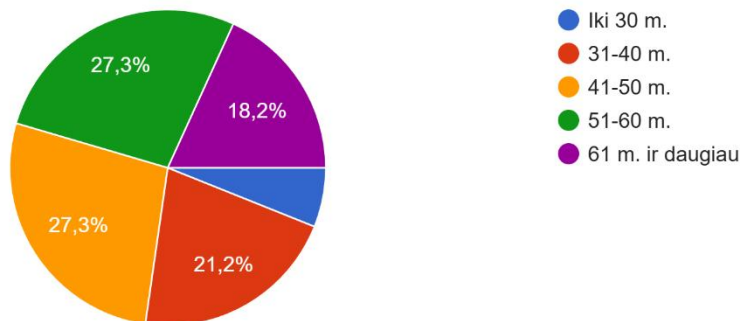
Tyrimo metodas – kiekybinė Mokyklos darbuotojų anoniminė apklausa. Elektroniniu paštu Mokyklos darbuotojams (toliau – respondentams) išsiųsta nuoroda į anoniminę apklausos anketą.

Atlikus tyrimą nustatyta, kad anoniminė anketa buvo pateikta 39 respondentams, iš kurių ją užpildė 33 asmenys. Tai sudarė 84,6 % visų apklaustųjų.

I. BENDROJI INFORMACIJA APIE RESPONDENTUS

Koks Jūsų amžius?

33 atsakymai

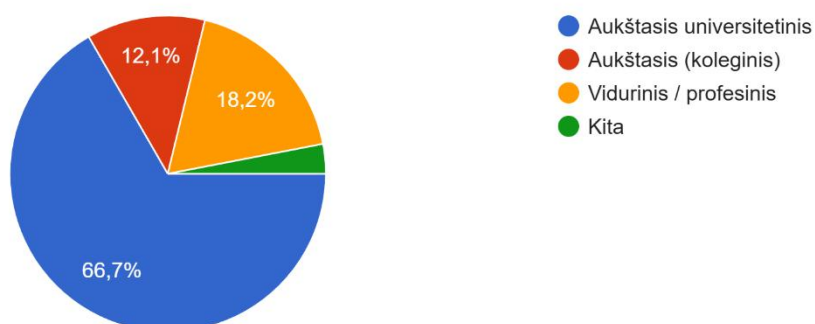
1 pav. Respondentų amžius

Apklauskos duomenys rodo, kad respondentų amžiaus struktūra yra įvairi, tačiau vyrauja vidutinio ir vyresnio amžiaus darbuotojai. Didžiausią respondentų dalį sudaro 41–50 metų ir 51–60 metų amžiaus grupės – po 27,3 % kiekvienoje. Reikšmingą dalį taip pat sudaro 61 metų ir vyresni respondentai (18,2 %). Jaunesnio amžiaus darbuotojų dalis yra mažesnė: iki 30 metų – 6,1 %, 31–40 metų – 21,2 %.

Tai leidžia teigti, kad apklausoje dalyvavo skirtingų amžiaus grupių darbuotojai, todėl gauti tyrimo rezultatai atspindi įvairiapusę Mokyklos darbuotojų patirtį ir požiūrį.

Koks Jūsų išsilavinimas?

33 atsakymai

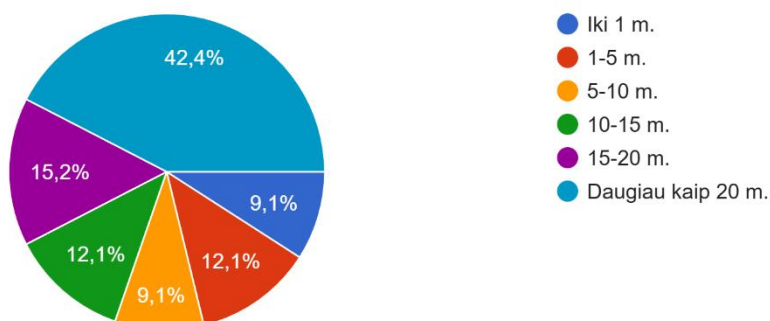
2 pav. Respondentų išsilavinimas

Apklauskos rezultatai rodo, kad didžioji dalis respondentų turi aukštąjį išsilavinimą. Aukštąjį universitetinį išsilavinimą yra įgiję 66,7 % apklaustųjų, o aukštąjį koleginių – 12,1 %. Vidurinį ar profesinį išsilavinimą nurodė turintys 18,2 % respondentų. Nedidelė dalis respondentų (3 %) pasirinko atsakymo variantą „kita“.

Šie duomenys leidžia teigti, kad tyrime dalyvavo aukštą kvalifikaciją turintys darbuotojai, todėl gauti rezultatai yra pagrįsti darbuotojų profesine patirtimi ir kompetencija.

Koks Jūsų darbo stažas?

33 atsakymai

3 pav. Respondentų darbo stažas

Apklausoje rezultatai atskleidžia, kad didžioji dalis respondentų turi ilgametę darbo patirtį Mokykloje. Net 42,4 % apklaustųjų nurodė, kad Mokykloje dirba daugiau kaip 20 metų, o 15–20 metų darbo stažą turi 15,2 % respondentų. Tai rodo stabilų ir patyrusį darbuotojų kolektyvą.

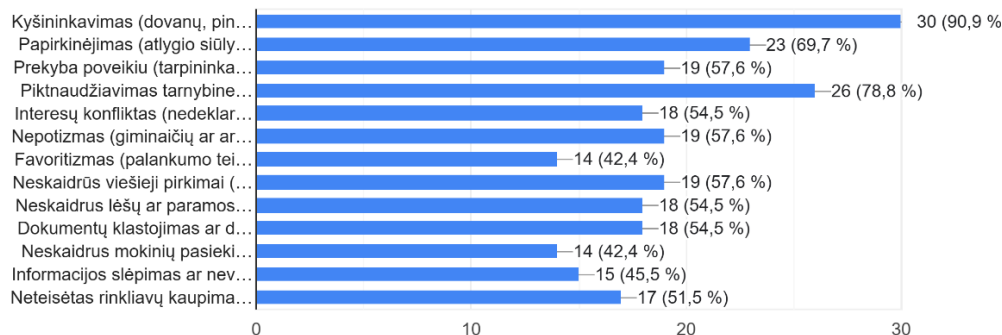
Vidutinę darbo trukmę (10–15 metų ir 5–10 metų) nurodė atitinkamai 12,1 % ir 9,1 % respondentų. Tuo tarpu 1–5 metų darbo patirtį turi 12,1 % apklaustųjų, o iki 1 metų – 9,1 % respondentų, kas leidžia teigti, jog kolektyvas yra papildomas ir naujais darbuotojais.

Apibendrinant galima teigti, kad tyrime dalyvavo įvairių darbo patirtį turintys darbuotojai, o vyraujantis ilgametis darbo stažas sudaro prielaidas objektyviam Mokyklos vidaus procesų ir organizacinės kultūros vertinimui.

II. DARBUOTOJŲ ŽINIOS APIE KORUPCIJOS APRAIŠKAS

Kokias korupcijas apraiškas žinote? (galimi keli pasirinkimo variantai)

33 atsakymai

4 pav. Respondentų žinios apie galimas korupcijos apraiškas

Apklausos rezultatai rodo, kad respondentai gana gerai atpažįsta įvairias korupcijos apraiškas. Dažniausiai nurodoma ir labiausiai atpažįstama korupcijos forma yra kyšininkavimas (dovanų, pinigų davimas ar ėmimas) – ją pažymėjo 30 respondentų (90,9 %). Tai leidžia teigti, kad tradicinės korupcijos formos darbuotojams yra aiškiausiai suprantamos.

Taip pat didelė dalis respondentų nurodė piktnaudžiavimą tarnybine padėtimi (26 respondentai, 78,8 %) ir papirkimą (atlygio siūlymą už tam tikrus sprendimus) (23 respondentai, 69,7 %). Tai rodo suvokimą, jog korupcija gali pasireikšti ne tik tiesioginiu kyšio davimu, bet ir neteisėtu naudojimusi turimomis pareigomis ar įtaka.

Vidutiniškai dažnai buvo pažymėtos tokios apraiškos kaip prekyba poveikiu ir nepotizmas (po 19 respondentų, 57,6 %), neskaidrūs viešieji pirkimai (19 respondentų, 57,6 %), taip pat interesų konfliktas ir neskaidrus lėšų ar paramos naudojimas (po 18 respondentų, 54,5 %). Šie rezultatai rodo, kad darbuotojai geba identifikuoti ir sudėtingesnes, mažiau akivaizdžias korupcijos formas.

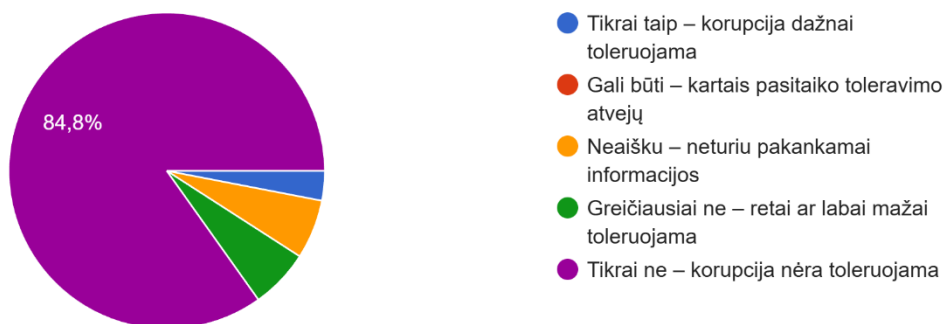
Mažesnė, bet vis tiek reikšminga dalis respondentų atpažino favoritizmą ir neskaidrų mokinių pasiekimų vertinimą (po 14 respondentų, 42,4 %), informacijos slėpimą ar neviešinimą (15 respondentų, 45,5 %) bei neteisėtą rinkliavų kaupimą (17 respondentų, 51,5 %).

Apibendrinant galima teigti, kad apklausos dalyviai turi pakankamai platų supratimą apie galimas korupcijos apraiškas tiek bendraja, tiek švietimo įstaigos veiklos kontekste. Tai sudaro palankias prielaidas veiksmingai korupcijos prevencijai Mokykloje ir rodo darbuotojų sąmoningumą šioje srityje.

III. DARBUOTOJŲ POŽIŪRIS Į KORUPCIJĄ

Kaip manote, ar mokykloje yra toleruojama korupcija?

33 atsakymai

5 pav. Respondentų nuomonė apie korupcijos toleravimą mokykloje

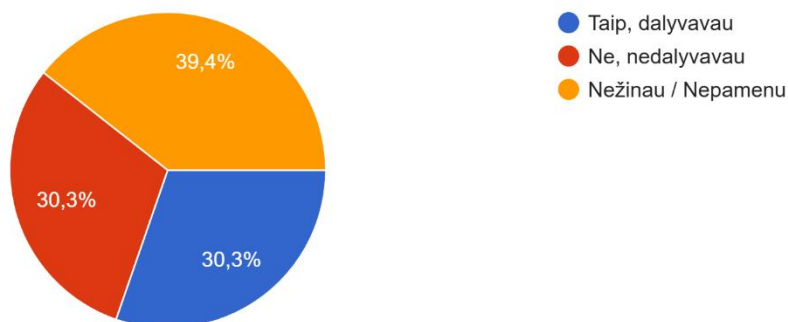
Apklausos rezultatai rodo, kad didžioji dauguma respondentų Mokyklą vertina kaip netoleruojančią korupcijos apraiškų. Net 84,4 % apklaustųjų (28 respondentai) nurodė, kad mokykloje korupcija nėra toleruojama, o dar 6,1 % respondentų teigė, jog ji greičiausiai nėra toleruojama arba pasitaiko itin retai. Tai leidžia daryti išvadą, kad Mokykloje vyrauja nepakantumo korupcijai nuostatos ir formuojama skaidri organizacinė kultūra.

Nedidelė dalis respondentų (6,1 %) pažymėjo, kad neturi pakankamai informacijos šiam vertinimui, kas gali rodyti poreikį toliau stiprinti vidinę komunikaciją apie taikomas korupcijos prevencijos priemones. Tik 1 respondentas (3 %) nurodė, kad, jo nuomone, korupcija mokykloje yra toleruojama, o atsakymų, jog korupcijos toleravimas pasitaiko kartais, negauta.

Apibendrinant galima teigti, kad tyrimo rezultatai patvirtina palankų ir pozityvų Mokyklos antikorupcinės aplinkos vertinimą, o nustatyti pavieniai neapibrėžtumo ar kritiškesni vertinimai gali būti vertinami kaip signalas tęsti prevencines ir švietėjiškas veiklas.

IV. DALYVAVIMAS ANTIKORUPCINIUIOSE MOKYMUOSE

Ar Jūs per pastaruosius trejus metus esate dalyvavęs antikorupciniuose mokymuose?
33 atsakymai

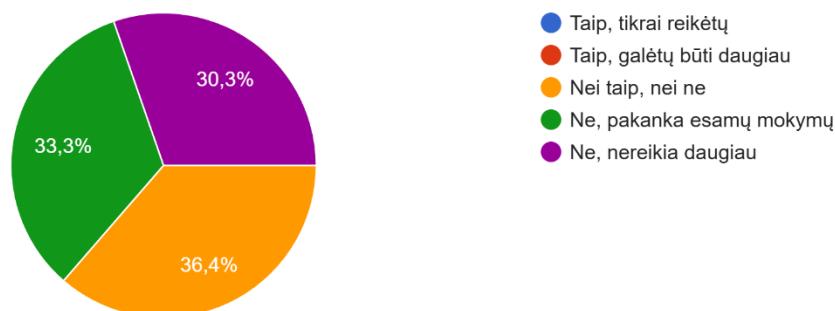

6 pav. Respondentų dalyvavimas antikorupciniuose mokymuose per pastaruosius trejus metus

Remiantis surinktais duomenimis, galima daryti išvadą, kad respondentų dalyvavimas antikorupciniuose mokymuose per pastaruosius 3 metus yra nevienodas. Lygiai po 10 respondentų (30,3 %) nurodė, kad mokymuose dalyvavo arba nedalyvavo, tuo tarpu didžioji dalis – 13 respondentų (39,4 %) – nesugebėjo atsakyti arba nepamena, ar dalyvavo. Tai rodo, kad mokymų pasiekiamumas ar atmintis apie juos gali būti ribota, todėl gali būti naudinga stiprinti informavimą ir skatinimą dalyvauti antikorupciniuose mokymuose.

Ar manote, kad Mokykloje turėtų būti organizuojama daugiau antikorupcinių mokymų?

33 atsakymai

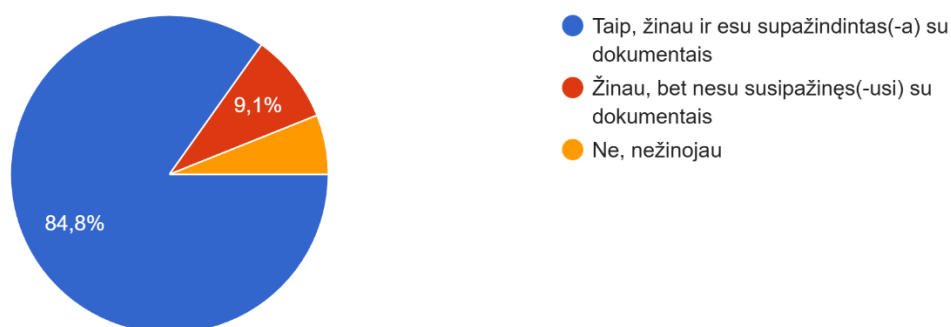
7 pav. Respondentų nuomonė apie papildomų antikorupcinių mokymų poreikį mokykloje

Remiantis pateiktais duomenimis, galima daryti išvadą, kad respondentai nėra vienareikšmiškai nusistatę dėl antikorupcinių mokymų organizavimo poreikio. Niekas nepasirinko variantų „tikrai reikėtų“ arba „galėtų būti daugiau“, o dauguma respondentų pasisakė neutraliai („nei taip, nei ne“) – iš viso 23 respondentai (68,7 %). Likusi dalis – 10 respondentų (30,3 %) – mano, kad papildomų mokymų nereikia. Tai rodo, kad šiuo metu akivaizdus poreikio didinti antikorupcinių mokymų skaičių tarp respondentų nėra, o dauguma neturi aiškos nuomonės šiuo klausimu.

V. ŽINOJIMAS APIE KORUPCIJOS PREVENCIJOS DOKUMENTUS IR PROCEDŪRAS

Ar žinote, kad Mokykloje yra patvirtinta korupcijos prevencijos programa ir korupcijos prevencijos tvarkos aprašas?

33 atsakymai

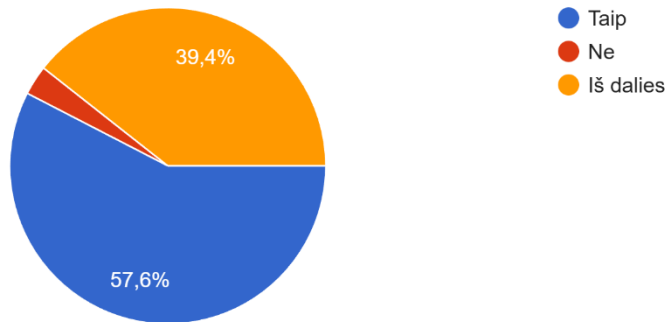
8 pav. Respondentų žinojimas apie Mokykloje patvirtintą korupcijos prevencijos programą ir tvarkos aprašą

Remiantis surinktais duomenimis, galima daryti išvadą, kad dauguma respondentų (28 arba 84,8 %) yra gerai informuoti ir supažindinti su atitinkamais dokumentais. Nedidelė dalis (3 respondentai, 9,1 %) teigia, kad žino apie dokumentus, tačiau nėra su jais susipažinę, o tik 2

respondentai (6,1 %) nežinojo apie juos. Tai rodo, kad dokumentų sklaida ir supažindinimas yra pakankamai efektyvus, nors vis dar yra nedidelė grupė, kuriai reikėtų papildomos informacijos ar paaiškinimų.

Ar žinote, kokiais būdais ir kam galima pranešti apie galimas korupcijos apraiškas Mokykloje?

33 atsakymai

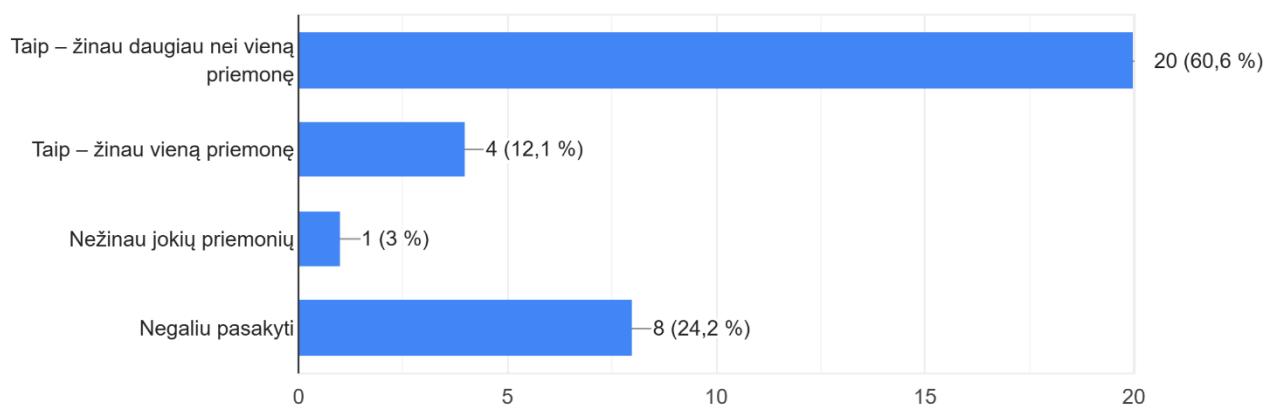

9 pav. Respondentų žinojimas apie pranešimo apie korupciją galimybes mokykloje

Remiantis surinktais duomenimis, galima daryti išvadą, kad daugiau nei pusė respondentų (19 arba 57,6 %) gerai žino, kokiais būdais ir kam galima pranešti apie galimas korupcijos apraiškas mokykloje. Tik vienas respondentas (3 %) teigė, kad nežino, o 13 respondentų (39,4 %) nurodė, kad žino tik iš dalies. Tai rodo, kad nors pagrindinė dalis darbuotojų turi pakankamą informaciją apie pranešimo galimybes, vis dar reikėtų papildomų priemonių informuotumui didinti ir užtikrinti, kad visi darbuotojai būtų visiškai supažindinti su procedūromis.

Ar esate susipažinę su bent viena korupcijos prevencijos priemone, vykdoma jūsų mokykloje?

33 atsakymai

10 pav. Respondentų žinojimas apie mokykloje taikomas korupcijos prevencijos priemones

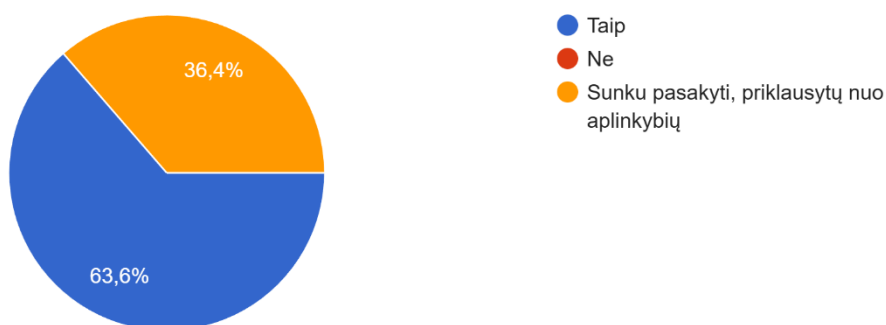
Remiantis surinktais duomenimis, galima daryti išvadą, kad dauguma respondentų (20 arba 60,6 %) žino daugiau nei vieną prevencijos priemonę, vykdomą mokykloje, o 4 respondentai

(12,1 %) žino tik vieną priemonę. Tik vienas respondentas (3 %) teigė, kad nežino jokių priemonių, o 8 respondentai (24,2 %) negali pasakyti. Tai rodo, kad darbuotojų informuotumas apie mokykloje taikomas prevencijos priemones yra gana aukštas, tačiau vis dar egzistuoja grupė, kuri nėra visiškai susipažinusi su priemonėmis, todėl verta apsvarstyti papildomą informacijos sklaidą.

VI. POŽIŪRIS Į PRANEŠIMĄ APIE GALIMAS KORUPCIJOS APRAIŠKAS

Ar praneštumėte apie galimą korupcijos atvejį, jei būtumėte tikras (-a), kad bus užtikrintas konfidencialumas?

33 atsakymai

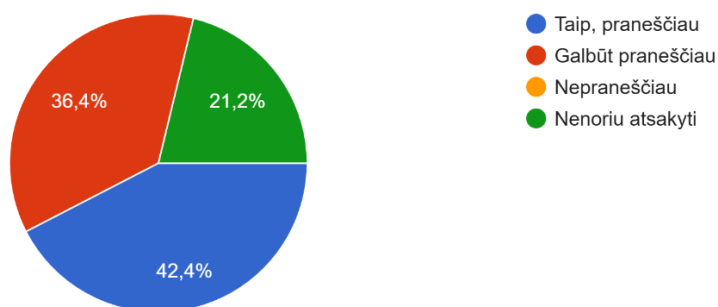

11 pav. Respondentų pasirengimas pranešti apie korupcijos atvejus užtikrinus konfidencialumą

Remiantis pateiktais duomenimis, galima daryti išvadą, kad dauguma respondentų (21 asmuo, 63,3 %) būtų pasirengę pranešti apie galimą korupcijos atvejį, jei būtų užtikrintas konfidencialumas. Niekas nesakė, kad nepraneštų, o 12 respondentų (36,4 %) teigė, jog sprendimas priklausytų nuo aplinkybių. Tai rodo, kad pasitikėjimas konfidencialumo užtikrinimu yra svarbus veiksnys skatinantis pranešimus apie korupciją, o dalis respondentų vis dar jaučia neaiškumą ar atsargumą sprendžiant tokias situacijas.

Jeigu ateityje susidurtumėte su galimomis korupcijos apraiškomis Mokykloje, ar būtumėte linkę apie tai pranešti?

33 atsakymai

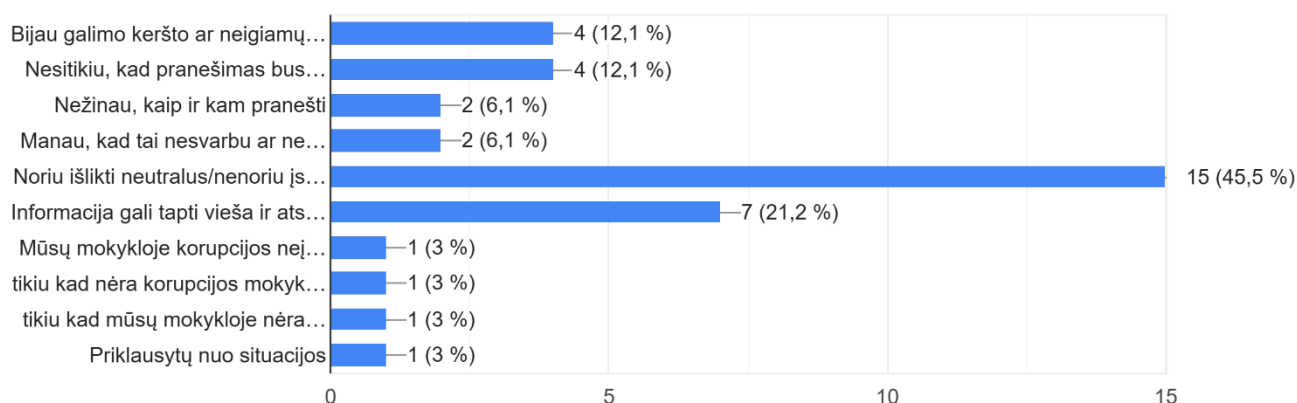

12 pav. Respondentų pasirengimas pranešti apie galimas korupcijos apraiškas mokykloje

Remiantis surinktais duomenimis, galima daryti išvadą, kad beveik pusė respondentų (14 arba 42,4 %) būtų pasirengę pranešti apie galimas korupcijos apraiškas mokykloje, jei su jomis susidurtų. 12 respondentų (36,4 %) nurodė, kad galbūt praneštų, o nė vienas nepasirinko varianto „nepraneščiau“. 7 respondentai (21,2 %) nenorėjo atsakyti. Tai rodo, kad darbuotojų požiūris į pranešimą apie galimas korupcijos apraiškas yra iš esmės teigiamas, nors dalis respondentų jaučia neapibrėžtumą arba nenori viešai įsipareigoti tokiam veiksmui.

Jeigu apie korupcijos atvejį nepraneštumėte, kokios būtų pagrindinės priežastys? (galimi keli atsakymai)

33 atsakymai

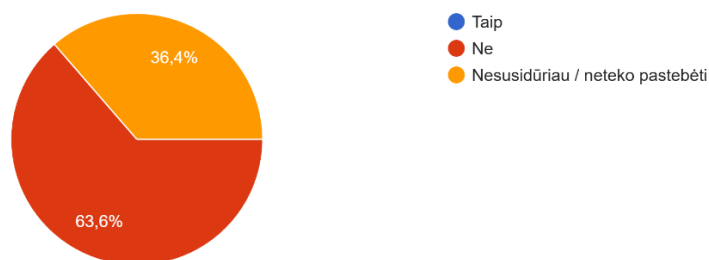
13 pav. Respondentų nurodytos priežastys nepranešti apie galimas korupcijos apraiškas

Remiantis surinktais duomenimis, galima daryti išvadą, kad respondentų atsargumas dėl pranešimo apie galimas korupcijos apraiškas kyla iš kelių pagrindinių priežasčių. Dažniausiai nurodoma motyvacija – noras išlikti neutralus ir nesivelti į konfliktą (15 respondentų, 45,5 %). Kitos reikšmingos priežastys yra baimė, kad informacija gali tapti vieša ir atskleisti tapatybę (7 respondentai, 21,2 %), baimė dėl galimo keršto ar neigiamų pasekmių bei skepticizmas, kad pranešimas bus svarstomas ar imtasi veiksmų (po 4 respondentus, po 12,1 %). Mažesnę dalį nurodė nežinojimą, kaip ir kam pranešti, arba mano, kad tai nesvarbu ar ne jų atsakomybė (po 2 respondentus, 6,1 %). Taip pat pasitaikė kitokios nuomonės, pavyzdžiui, tikėjimas, kad mokykloje nėra korupcijos arba atsakymas priklausytų nuo situacijos (4 respondentai). Tai rodo, kad pagrindiniai trukdžiai pranešti yra susiję su asmeniniu saugumu, pasitikėjimu institucijomis ir noru išvengti konfliktų.

VII.KORUPCIJOS TOLERAVIMO LYGIS IR MOKYKLOS SPRENDIMŲ SKAIDRUMAS

Ar Jums yra tekę pastebėti situacijų, kurios galėjo būti vertinamos kaip galimos korupcijos apraiškos Mokyklos veikloje?

33 atsakymai

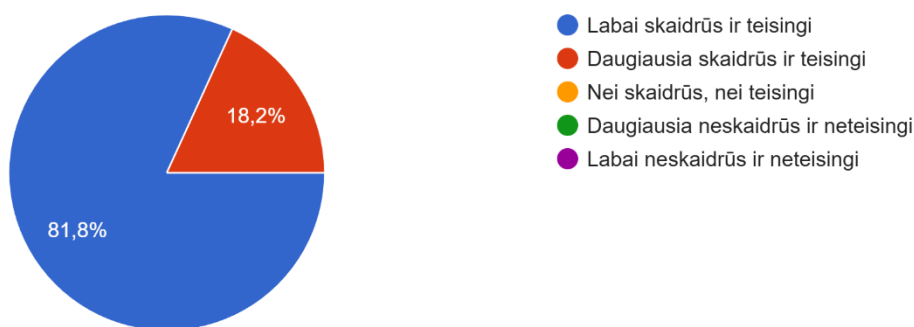

13 pav. Respondentų patirtis pastebint galimas korupcijos apraiškas mokykloje

Remiantis surinktais duomenimis, galima daryti išvadą, kad respondentai nėra susidūrę su akivaizdžiomis galimomis korupcijos apraiškomis mokyklos veikloje. Niekas nepasirinko varianto „taip“, 21 respondentas (63,6 %) teigė, kad tokių situacijų nebuvo, o 12 respondentų (36,4 %) nurodė, kad neteko susidurti ar pastebėti tokių atvejų. Tai rodo, kad šiuo metu mokyklos veikloje respondentų akimis korupcijos apraiškos nėra pastebimos.

Kaip vertinate Mokyklos sprendimų priėmimo procesų skaidrumą ir teisingumą?

33 atsakymai

14 pav. Respondentų nuomonė apie sprendimų priėmimo procesų skaidrumą ir teisingumą mokykloje

Remiantis surinktais duomenimis, galima daryti išvadą, kad respondentai vertina mokyklos sprendimų priėmimo procesų skaidrumą ir teisingumą labai teigiamai. Didžioji dauguma (81,8 %) mano, kad sprendimai yra „labai skaidrūs ir teisingi“, o likusi dalis (18,2 %) – „daugiausia skaidrūs ir teisingi“. Niekas nepasirinko neigiamų variantų arba neutralios nuomonės. Tai rodo, kad mokyklos sprendimų priėmimo procesai darbuotojų akimis yra skaidrūs, teisingi ir jais pasitiki didžioji dalis bendruomenės.

TYRIMO REZULTATŲ APIBENDRINIMAS

Atlikta Mažeikių „Žiburėlio“ pradinės mokyklos darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, anoniminė apklausa atskleidė šiuos pagrindinius aspektus:

1. Darbuotojų demografinė struktūra ir patirtis: tyrime dalyvavo įvairių amžiaus grupių, skirtingą išsilavinimą ir darbo stažą turintys darbuotojai. Didžiausią dalį sudaro vidutinio ir vyresnio amžiaus darbuotojai, turintys aukštąjį išsilavinimą bei ilgametę patirtį Mokykloje. Tai užtikrina, kad gauti rezultatai atspindi tiek patyrusio, tiek naujojo personalo požiūrį į korupcijos prevenciją ir Mokyklos organizacinę kultūrą.

2. Darbuotojų žinios apie korupcijos apraiškas: respondentai gerai atpažįsta įvairias korupcijos formas, ypač tradicines, tokias kaip kyšininkavimas, piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi, papirkimas, prekyba poveikiu, nepotizmas, neskaidrūs viešieji pirkimai ir interesų konfliktai. Tai rodo sąmoningumą ir supratimą apie galimas grėsmes švietimo aplinkoje.

3. Požiūris į korupciją ir toleravimo lygis: didžioji dauguma darbuotojų mano, kad Mokykloje korupcija nėra toleruojama (84,4 %). Tik pavieniai respondentai nurodė nežinojimą arba tikrą toleravimo atvejį (3 %). Tai patvirtina, kad Mokykloje vyrauja nepakantumo korupcijai nuostatos ir skaidri organizacinė kultūra.

4. Dalyvavimas antikorupciniuose mokymuose: dalijimasis patirtimi mokymuose yra nevienodas: 30,3 % dalyvavo, 30,3 % – nedalyvavo, o 39,4 % respondentų nežino arba nepamena. Poreikio didinti mokymų skaičių darbuotojai nejaučia – dauguma atsakė neutraliai.

5. Žinojimas apie antikorupcijos dokumentus ir procedūras: dauguma darbuotojų yra supažindinti su dokumentais (84,8 %) ir žino, kaip ir kam pranešti apie galimas korupcijos apraiškas (57,6 %). Daugiau nei pusė darbuotojų žino daugiau nei vieną prevencijos priemonę Mokykloje (60,6 %). Vis dėlto egzistuoja nedidelė grupė, kuri nėra pilnai informuota apie procedūras.

6. Požiūris į pranešimą apie galimas korupcijos apraiškas: dauguma darbuotojų būtų pasirengę pranešti apie galimą korupcijos atvejį, jei būtų užtikrintas konfidencialumas (63,3 %) arba priklausomai nuo situacijos (36,4 %). Pagrindinės priežastys, trukdančios pranešti, yra noras išlikti neutralus, baimė dėl galimo atskleidimo ir neigiamų pasekmių.

7. Mokyklos sprendimų priėmimo procesų skaidrumas: didžioji dalis darbuotojų vertina sprendimų priėmimo procesus kaip „labai skaidrius ir teisingus“ (81,8 %) arba „daugiausia skaidrius ir teisingus“ (18,2 %). Pastebimų korupcijos atvejų mokykloje darbuotojai nenurodo.

Apibendrinant, tyrimo rezultatai rodo, kad Mokykla pasižymi **palankia antikorupcine aplinka**, skaidriais sprendimų priėmimo procesais, sąmoningais ir informuotais darbuotojais bei aiškiomis prevencijos priemonėmis.

IŠVADOS

1. Antikorupcinės kultūros stiprybės: didžioji dalis darbuotojų teigiamai vertina Mokyklos sprendimų priėmimo skaidrumą ir teisingumą. Mokykloje vyrauja nepakantumo korupcijai nuostatos, o pastebimų korupcijos atvejų nėra. Darbuotojai turi pakankamai platų supratimą apie korupcijos apraiškas ir žino pagrindines prevencijos priemones.

2. Galimos rizikos sritys: dalinis darbuotojų nežinojimas apie antikorupcinius dokumentus, pranešimo procedūras ir prevencijos priemones. Dalis darbuotojų nebūtų tikri dėl pranešimo apie galimas korupcijos apraiškas, pagrindinę įtaką daro baimė dėl konfidencialumo ir galimų pasekmių. Dalyvavimas antikorupciniuose mokymuose yra nevienodas, o dalis darbuotojų negali prisiminti dalyvavimo.

3. Darbuotojų nuomonė apie mokymų poreikį: dauguma darbuotojų neutralūs dėl papildomų antikorupcinių mokymų organizavimo poreikio, o likusieji mano, kad jų nereikia.

REKOMENDACIJOS

1. Sistemingas darbuotojų supažindinimas su dokumentais ir procedūromis: reguliarius informaciniai susitikimai arba elektroninės komunikacijos priemonės apie antikorupcijos dokumentus, pranešimo būdus ir prevencijos priemones. Aiški ir lengvai prieinama informacija apie konfidencialumo užtikrinimą pranešimo metu.

2. Antikorupcinių mokymų organizavimas: nors darbuotojai neutralūs dėl mokymų poreikio, rekomenduojama reguliariai organizuoti trumpus, aktualius antikorupcinius mokymus, ypač naujiems darbuotojams. Mokymuose atkreipti dėmesį į situacijas, kuriose gali kilti dilemos dėl pranešimo apie korupciją, ir pateikti praktinius patarimus.

3. Komunikacijos stiprinimas ir pasitikėjimo skatinimas: akcentuoti, kad visi pranešimai bus vertinami rimtai ir konfidencialiai. Skatinti atvirą diskusiją apie prevencijos priemonių efektyvumą ir galimas rizikos sritis.

4. Stebėseną ir nuolatinį vertinimą: periodiškai kartoti tyrimą, siekiant įvertinti pokyčius darbuotojų žiniose, požiūryje ir tolerancijos lygyje.